



**DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT**

Statsråden

Stortingets transport- og kommunikasjonskomité
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

22/2615-3

16. januar 2023

**Dokument 8:67 S (2022-2023) om å endre regelverket for
parkeringstillatelse for forflytningshemmede**

Jeg viser til brev 15. desember 2022 fra Stortingets transport- og kommunikasjonskomite, der det bes om Samferdselsdepartementets vurdering av Dokument 8:67 S (2022- 2023) fra stortingsrepresentantene Lan Marie Nguyen Berg og Kathy Lie om å endre regelverket for parkeringstillatelse for forflytningshemmede.

Jeg viser innledningsvis til at forskrift om parkeringstillatelse for forflytningshemmede sist ble endret i 2016 med virkning fra 2017. Bakgrunnen var en helhetlig gjennomgang av forskriften av en arbeidsgruppe noen år tidligere hvor også representanter for de forflytningshemmedes organisasjoner deltok. Det ble den gang konkludert med at regelverket stort sett var hensiktsmessig. Det ble derfor bare gjort enkelte mindre endringer, blant annet en ny formålsbestemmelse, tydeliggjøring av kravet for å få tillatelse som passasjer samt strengere krav til utforming av tillatelsene og opprettelse av et register over tillatelser.

Behov for nytt og oppdatert veiledningsmaterieell ble også understreket. Som oppfølging av dette utarbeidet en arbeidsgruppe, bestående av representanter fra blant annet berørte kommuner (Norpark) samt de forflytningshemmedes organisasjoner, på oppdrag fra Statens vegvesen utkast til nye retningslinjer. Ferdigstillingen av utkastet i departementet har dessverre tatt tid, og skyldes særlig at det over tid har vært reist flere spørsmål rundt ulike forhold som det har vært vurdert nødvendig å avklare før ferdigstillingen.

Det fremmes i representantforslaget forslag 1 og 2 konkrete forslag til endringer i forskrift om parkeringstillatelse. Det fremmes videre i forslag 4, 5, 6 og 7 en rekke forslag til det materielle innholdet i veilederen, mens det i forslag 3 bes om at veilederen ferdigstilles innen kort tid og senest i løpet av 2023.

Jeg vil understreke at retningslinjene er en veiledning til kommunene om praktisering av forskriften. De er slik ikke rettslig bindende. Retningslinjene må videre holde seg innenfor

forskriften, også da slik den er tolket og forstått av Parkerkeringsklagenemnda og domstolene. Slik jeg oppfatter enkelte av forslagene knyttet til veilederen, er de da i realiteten forslag til endringer av forskriften, og som da ikke kan gjennomføres ved bare endringer i veilederen. Dette gjelder særlig forslag 5, 6 og 7. Se nærmere merknader til de enkelte forslagene nedenfor.

Jeg oppfatter dermed at det representantene ønsker er betydelige endringer i forskriften. Jeg har for øvrig også mottatt forslag til endringer i forskriften fra både Oslo kommune og Norges Handikapforbund.

Jeg mener det er viktig at vi på dette området har et hensiktsmessig og oppdatert regelverk som balanserer eventuelle kryssende hensyn, og som ivaretar de forflytningshemmedes behov for mobilitet. Det er et tiår siden forskriften sist ble gjennomgått, og jeg mener derfor det er hensiktsmessig med en ny totalgjennomgang av forskriften. Det er viktig at de som er mest berørt av regelverket, de forflytningshemmede og kommunene involveres tett i et slikt arbeid.

Jeg vil derfor be Statens vegvesen om å gjøre en slik gjennomgang, og aktivt involvere berørte aktører.

Jeg kan ikke foregripe utfallet av en slik gjennomgang, og vil derfor ikke gå langt i å kommentere de konkrete forslagene til endringer i regelverket som fremmes i representantforslaget. Jeg vil likevel knytte enkelte kommentarer til de enkelte forslagene nedenfor, men vil understreke at en rekke av disse forholdene, naturlig vil være en del av nevnte arbeid.

En gjennomgang av regelverket vil naturlig nok ta noe tid, og eventuelle endringer skal høres før det tas beslutning. Jeg kan derfor ikke se at en slik prosess kan ferdigstilles i løpet av 2023. Samtidig har de berørte behov for veiledning til den forskriften som er gjeldende i dag. Det vil derfor være uheldig om ferdigstillingen av retningslinjene utsettes ytterligere for å ta høyde for eventuelle endringer som følge av gjennomgangen. Jeg vil derfor ta sikte på en raskere ferdigstilling av retningslinjene etter gjeldende forskrift. Det er likevel, blant annet i representantforslagets forslag 4, fremmet forslag som det er grunn til å vurdere om er tilstrekkelig hensyntatt i det foreliggende utkastet til retningslinjer. Jeg vil derfor vurdere nærmere hvordan prosessen for ferdigstilling skal være, men vil legge opp til at arbeidet med veilederen ferdigstilles så snart som mulig og senest i løpet av 2023.

Jeg vil i det følgende kommentere de enkelte forslagene:

Til forslag 1 og 2:

1. *Stortinget ber regjeringen om å endre § 1 Formål i forskrift om parkeringstillatelse for forflytningshemmede, slik at det kommer fram at formålet er å gi mennesker med behov for parkeringsbistand mulighet til å leve fullverdige og likestilte liv på lik linje med andre.*

2. *Stortinget ber regjeringen om at vilkåret om særlig behov strykes fra forskrift om parkeringstillatelse for forflytningshemmede, slik at forskriftens § 3 første ledd bokstav a og b blir lydende:*

- a) *fører av motorvogn som har behov for parkeringslettelse fordi vedkommende ikke kan gå eller har store vansker med å bevege seg over noen lengde.*
- b) *passasjer som regelmessig trenger hjelp av fører utenfor motorvognen fordi vedkommende ikke kan gå eller har store vansker med å bevege seg over noen lengde.*

Forslagene gjelder endret formålsbestemmelse i forskriften, og at gjeldende vilkår om at de som skal få utstedt tillatelse må ha «særlig behov» strykes fra forskriften. Forslagene innebærer samlet sett en vesentlig endring som vil senke «terskelen» for å få parkeringstillatelse. Det vil innebære at vesentlig flere vil kunne få en slik tillatelse, med påfølgende konkurranse om tilgjengelige parkeringsplassene, og økt press på kommunene for å etablere mer tilrettelagt parkering.

Om det er grunnlag for å gjøre en slik vesentlig endring må vurderes grundig, og i første omgang av de som er mest berørt av forskriften, dvs forflytningshemmede og kommunene. Jeg viser ellers til den varslede gjennomgangen av forskriften hvor utredningsplikten etter både forvaltningsloven og utredningsinstruksen skal legges til grunn. Jeg ser derfor ikke at det nå er grunnlag for å konkludere på forslag 1 og 2.

Til forslag 3:

3. *Stortinget ber regjeringen påse at den nasjonale veilederen for praktisering av forskrift om parkeringstillatelse for forflytningshemmede oppdateres og bekjentgjøres innen kort tid, og senest i løpet av 2023.*

Som nevnt ovenfor har ferdigstillingen av utkastet i departementet dessverre tatt tid, og skyldes særlig at det over tid har vært reist flere spørsmål rundt ulike forhold som det har vært vurdert nødvendig å avklare før ferdigstillingen.

Jeg mener som nevnt at veilederen etter gjeldende forskrift bør ferdigstilles raskere enn prosessen med gjennomgang av forskriften. Samtidig er det blant annet i representantforslagets forslag 4 fremmet forslag som det er grunn til å vurdere om er tilstrekkelig hensyntatt i det foreliggende utkastet. Jeg vil vurdere nærmere hvordan prosessen for ferdigstilling skal være, men vil legge opp til at arbeidet med veilederen ferdigstilles så snart som mulig, og senest i løpet av 2023.

Til forslag 4:

4. *Stortinget ber regjeringen påse at den nasjonale veilederen for praktisering av parkeringsforskriften legger til rette for at de som har behov for parkeringstillatelse for forflytningshemmede, får det, uavhengig av hvilken kommune de bor i, og hvor mange parkeringsplasser kommunen eventuelt måtte ha.*

Et viktig formål med retningslinjene er å gi veiledning til kommunene for å bidra til likebehandling av forflytningshemmede i ulike kommuner. Det er likevel kommunene som behandler den enkelte sak, og som må foreta en skjønnsmessig totalvurdering av den enkelte søkers behov. Forskriften fastsetter de rettslig forpliktende rammene for kommunenes myndighetsutøvelse.

Foreliggende utkast til retningslinjer presiserer at søkere som oppfyller forskriftens kriterier for tildeling skal innvilges tillatelse, uavhengig av antallet reserverte parkeringsplasser for forflytningshemmede i kommunen. Jeg anser dermed at forslaget i stor grad er ivaretatt i foreliggende utkast, men vil vurdere behovet for eventuelle ytterligere presiseringer.

Til forslag 5:

5. Stortinget ber regjeringen påse at den nasjonale veilederen for praktisering av parkeringsforskriften legger til rette for at mennesker med kroniske fysiske skader kun skal trenge å søke om parkeringstillatelse for forflytningshemmede én gang.

Jeg oppfatter forslaget slik at mennesker med kroniske fysiske skader skal kunne få utstedt tidsubegrenset parkeringstillatelse. Etter forskriften § 4 kan parkeringstillatelse bare gis for en begrenset tid, maksimalt for 5 år.

Bakgrunnen for dette er at gjeldende forskrift tar utgangspunkt i at selv om forflytningshemmingen er kronisk og vedkommende tidligere har fått parkeringstillatelse, så vil behovet for parkeringslette kunne endre seg, og derfor bør vurderes minst hvert femte år. Dette kan være f.eks. endring i parkeringstilbudet eller endrede behandlingslokasjoner etc.

Jeg bemerker ellers at gjeldende regelverk, og foreliggende utkast til retningslinjer, tar høyde for at det i situasjoner der det ikke er tvil om at den medisinske tilstanden er varig, så kan søknad om fornyelse behandles uten at det medisinske grunnlaget må dokumenteres på nytt.

Forslaget forutsetter derfor en endring av forskriften, og kan ikke gjennomføres ved endring av veilederen innenfor gjeldende forskrift. Behov for eventuelle endringer i denne bestemmelsen vil inkluderes i den varslede gjennomgangen.

Til forslag 6:

6. Stortinget ber regjeringen påse at den nasjonale veilederen for praktisering av parkeringsforskriften legger til rette for at HC-kortet er gyldig enten den som har behov for det, er passasjer eller sjåfør, slik at det blir mulig for den som innehar HC-kortet, å bringes og hentes.

Det kan etter gjeldende forskrift utstedes tillatelse både til fører og til passasjer.

Forflytningshemmet passasjer anses etter gjeldende regelverk i alminnelighet tilstrekkelig ivaretatt uten parkeringstillatelse ved at de kan bli kjørt helt frem til bestemmelsesstedet og bli sluppet av der, og at sjåføren benytter det alminnelige parkeringstilbudet, jf. blant annet at

av- og påstigning er tillatt der det er forbudt å parkere. Tilsvarende vil vedkommende kunne hentes helt ved bestemmelsesstedet. Det er derfor som hovedregel der passasjerer ikke kan ivareta seg selv mens sjåføren parkerer bilen, eksempelvis små forflytningshemmede barn, at det gis parkeringstillatelse til passasjer. For å utstede tillatelse til passasjer stilles det som vilkår at vedkommende «regelmessig trenger hjelp av fører utenfor motorvognen».

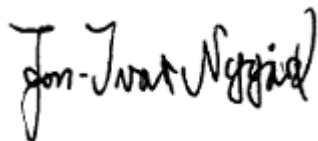
Når det gis tillatelse som fører, legges det til grunn at innehaveren skal kunne kjøre selv. Hvis en innehaver av parkeringstillatelse som fører er passasjer, anses vedkommende tilstrekkelig ivaretatt uten parkeringstillatelse, jf omtalen over. Det er derfor lagt til grunn at tillatelse som fører ikke kan brukes der innehaveren er passasjer. Det var en stund noe tvil om forståelsen av dette, og avklaringer rundt dette har vært av de spørsmålene som har vært vurdert i forbindelse med ferdigstillingen av veilederen. Dette spørsmålet ble imidlertid ansett avklart etter at Halden tingrett la denne forståelsen til grunn i en sak fra 2020. Vi er ikke kjent med annen rettspraksis om dette. Retningslinjene må forholde seg til regelverket slik det er lagt til grunn i domstolene. Dersom dette skal endres, så må det gjøres ved en endring i forskriften. Behov for eventuelle endringer i denne bestemmelsen vil inkluderes i den varslede gjennomgangen

Til forslag 7:

7. Stortinget ber regjeringen påse at den nasjonale veilederen for praktisering av parkeringsforskriften legger til rette for at det ikke kommer krav om regelmessighet eller hyppighet for bruk av HC-kort.»

Vurderingen av regelmessighet og hyppighet av bruk av parkeringstilbudet for å få innvilget tillatelse er etter gjeldende regelverk knyttet særlig til forskriftens vilkår om at de som skal få utstedt tillatelse skal ha «særlig behov» for parkering og formålet i § 1 om « å gi forflytningshemmede med et reelt behov for parkeringslette et tilgjengelig parkeringstilbud». Dersom kommunene ikke lenger skal kunne stille noen krav til regelmessighet eller hyppighet av bruk av parkeringstilbudet, vil det forutsette endring i forskriften. Jeg oppfatter dermed at dette forslaget er nært knyttet til en eventuell endring i forskriften §§ 1 og 2, og jeg viser til merknadene til forslag 1 og 2 over.

Med hilsen



Jon-Ivar Nygård

Kopi
Statens vegvesen